

Ingellikult kaunis elulõng

Puhas helesinine õievärv on elulõngade hulgas haruldane. Üks selline on lokiliste õitega Poola sort 'Blekitny Aniol', mis näitab meile oma ilu suve teisest poolest kuni sügiseni.

Kauni, rikkalikult õitsva, terve ja usaldusväärse sordina on 'Blekitny Aniol' muutunud elulõngahuviliste lemmikuks nii Euroopas kui ka Ameerikas. Kodumaal Poolas on tast saanud aga lausa rahvuslik esindussort.

Helesiniste õitega iluduse keeruline poolakeelne nimi 'Blekitny Aniol' tähendab tõlkes sinist ingliti. Sorti kaubanduslikuks sünonüümiks ongi saanud ingliskeelne 'Blue Angel'.

Religioosse varjundiga "taevase" nime pani sordile selle aretaja Poola munk Stefan Franczac, Varssavi kesklinnas asuva katoliikliku kloostri aednik. Maailmale on ta andnud paarkümmend kõrgelt hinnatud sorti.

Sordil 'Blekitny Aniol' on keskmise suurusega õied. Õielehti on 4 või 5 ning need kumerduvad otstest nõtkelt väljapoole. Õie muudavad eriliseks lokiline serv, krepppaberi sarnaselt kurrutatud pind ja piki õielehte kulgev reljeefne soonestik.

Õrnsinine värvus on õielededel jaotunud ebahühtlaselt: jumekam toon kulgeb piki kroogitud ääri, valkjama keskme suunas. Ilmekust lisavad rohekaskollased tolmukad.

Et 'Blekitny Aniol' on saanud vabatoimlemise tulemusena, siis tema vanemad pole teada. Uues elulõngaregistris

toodud aiandusliku klassifikatsiooni järgi kuulub ta hiliste suureõieliste elulõngade rühma (endine Jackmani rühm), kuna õitseb sama aasta võrsetel suve teisel poolel. Ent paljud elulõngaspetsialistid näevad temas hinnatud sinise elulõnga (*Clematis viticella*) rühma pare-

maid omadusi, ennekõike resistentsust närbumistõve suhtes. Ka enne puhkemist veidi longu hoidev õis viitab sugulusele sinise elulõngaga.

'Blekitny Aniol' õitseb rikkalikult ning on väga elujõuline, kasvades 2–3 m kõrguseks. Ta edeneb hästi nii eredas lõunapäikeses kui ka var-

jurikas põhjakaares. Lepib pea igasuguse aiamehela, kui tema jaoks on kaevatud piisavalt suur istutusauk (umbes 50 cm igas suunas), mis on täidetud rammusa komposti või turbamulla ja aiamehela seguga. Kasuks tuleb ka peotäis mineraalväetist. Hiljemgi on põõsas tänulik hea väetamise ning küllaldase kastmise eest.

Igal sügisel lõigake 'Blekitny Aniol' tugevasti tagasi. Talveks pange taimale külma kaitseks mõnekümne sentimeetri paksuselt kuivi lehti või turvast, mis katke märgumise eest tõrvapapi, eterniiditüki vm katusega.

'Blekitny Aniol' on suhteliselt uus sort, tulles turule 1988. aastal. Juba 1998. aastal sai ta kuldmedali Hollandis, 2002. aastal aga Briti Kuningliku Aiandusseltsi autasu AGM (*Award of Garden Merit*).

Sordil 'Blekitny Aniol' on siiski ka rivaale. Näiteks sama aretaja sort 'Emilia Plater', mis on veidi tumedam ja kergelt violetja varjundiga. Võluvalt helesinine on Uus-Meremaal pärit 'Prince Charles'. Mõlemad sobivad väiksemasse aeda oma tagasihoidliku kasvu tõttu. Seni maailmas populaarseim helesinine sort 'Perle d'Azur' on kõrge ja nõuab palju ruumi.

ERIKA MAHHOV

TARGU TALITA

ilmub koos Maalehega.
Lehekülgede numeratsioon
algab 4. jaanuarist 2008

Toompuiestee 16, 10137 Tallinn Toimetus
Kadrin Linna 661 3376
Vivika Veski 661 3375
Kaja Kurg
Kujundus Heiki Maiberg
targutalita@maaleht.ee
reklaam 661 3333, 661 3334
faks 661 3343

Väljaandja AS Maaleht
Trükk AS Kroonpress
Esikaane foto Helen Tammepuu